

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-38 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-34/794-197
Karar Tarihi : 5.8.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Abdulgani GÜNGÖRDÜ, Burak SAĞLAM

C. ŞİKAYET EDEN : Forging Metal Ltd. Şti.
Rami Kışla Cad. No:119 Bayrampaşa/İstanbul

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILANLAR : - Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.
Gemiç Köyü Mevkii Orhangazi/Bursa
- Cemtaş Çelik Makine San. ve Tic. A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi A.O.S. Blv. No:3 16159 Bursa

E. DOSYA KONUSU: Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş ve Cemtaş Çelik Makine San. ve Tic. A.Ş'nin kaliteli ve alışımlı çelik ürününde birlikte fiyat belirledikleri iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde özetle, anılan teşebbüsün otomotiv, savunma, tarım ve maden sektörlerine çelik dövme ve işlenmiş parça üreten bir firma olduğu, hammadde olarak kaliteli ve alışımlı çelik kullandığı, Türkiye'de kaliteli ve alışımlı çelik üreten Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş. (Asil Çelik) ve Cemtaş Çelik Makine San. ve Tic. A.Ş (Cemtaş) olmak üzere iki şirketin bulunduğu, bu iki şirketin birbirine çok yakın fiyat listeleri çıkararak ürünlerini sattığı ve ayrıca yerel pazara kaliteli ve alışımlı çelik tedarikini yurtdışı pazarlara göre %30 daha yüksek fiyatla gerçekleştirdiği iddia edilmektedir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.5.2009 tarih ve 3491 sayı ile intikal eden şikâyet dilekçesi üzerine hazırlanan 12.6.2009 tarih ve 2009-1-38/BN-09-BS sayılı Bilgi Notu, Rekabet Kurulu'nun 24.6.2009 tarihli toplantısında görüşülmüş ve anılan iddialara ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 21.7.2009 tarih ve 2009-1-38/ÖA-09-AG sayılı Önaraştırma Raporu, 28.7.2009 tarih ve REK.0.05.00.00-110/139 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-34 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, Asil Çelik ve Cemtaş ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.

60 Asil Çelik 1974 yılında otomotiv sanayi ağırlıklı olmak üzere vasıflı ve özel çelikler üretmek için kurulmuş ve tesis 1979 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Başlangıçta Koç Holding bünyesinde kurulan şirket, 1982 yılında dünya çelik sektöründe yaşanan kriz ve dövizdeki kur farkının artması sonucunda devlet bünyesine alınmıştır. 2000 yılına kadar MKEK bünyesinde faaliyet gösteren şirketin %96.75 oranındaki kamu hissesi 8 Ağustos 2000 tarihinde Yazıcı – Güriş - Parsan Ortak Girişim Grubu tarafından satın alınmıştır.

150.000 ton sıvı çelik kapasitesi ile kurulan şirkette, yıllar içerisinde yapılan yatırım ve iyileştirme çalışmaları doğrultusunda önce 260.000 ton sıvı çelik sonra 235.000 ton mamul kapasitesine ulaşılmış, 2007 yılı sonu itibarıyla tamamlanan yatırımlar sonunda ise 485.000 ton sıvı çelik, 410,000 ton mamul üretim kapasitesine ulaşılmıştır.

70 Önaraştırma kapsamında yapılan incelemelerde anılan şirketin halen geçici olarak faaliyetlerine ara verdiği tespit edilmiştir. İlk olarak 12.11.2008 – 12.1.2009 tarihleri arasında üretime ara veren şirket, daha sonra ise 30.1.2009 tarihine kadar üretim yapmış, ancak bu tarihte ilgili sendika tarafından grev ve buna bağlı olarak işveren tarafından lokavt kararı alınmıştır.

I.1.2. Çemtaş Çelik Makine San. ve Tic. A.Ş.

Çemtaş, Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde 70'li yılların başlarında ülkede artan vasıflı çelik isteğini karşılamak amacı ile, öncelikle çelikhane ünitesi olarak kurulmuş ve başarılı bir üretim döneminden sonra Modern Orta Kesit Haddehanesini de kısa sürede üretime alarak entegrasyonunu tamamlamıştır.

Çoğunluk hissesine Bursa Çimento Fabrikaları A.Ş.'nin sahip olduğu şirketin hisseleri ayrıca halka açık olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem görmektedir.

I.2. Sektöre İlişkin Bilgiler¹

80 Vasıflı çeliğin kullanım alanı, inşaat demiri ve konstrüksiyon sanayiinden çok büyük farklılıklar göstermekte olup, özellikle otomotiv sanayii, makine imalat sanayii ve savunma sanayii içerisinde kullanılmaktadır. İnşaat ve konstrüksiyon sanayiinde kullanılan çelik türlerinde dört veya beş farklı kaliteden bahsedilir iken, vasıflı çelik söz konusu olduğunda, bu sayının 400–500 farklı kaliteye eriştiği, kesit çeşitliliği de devreye girdiğinde, 2000–3000 ile ifade edilecek rakamlara ulaştığı görülmektedir.

90 Kullanım alanları itibarıyla, malzemenin beklenen özellikler göz önünde bulundurulduğunda, çok farklı koşullar ve yükler altında çalışmak durumunda olan ve hayati önem taşıyan parçaların imalinde kullanıldıkları dikkate alındığında, üretilmiş olan her bir çubuğun iç ve yüzey özelliklerinin yanı sıra, diğer fiziksel, kimyasal ve metalürjik özelliklerinin sürekli kontrol altında tutulmasının ve test edilerek onaylanmasının ve ancak, bunu takiben müşteriye sevk edilmesinin uygun olabileceği görülecektir.

¹ Bu bölümün hazırlanmasında Devlet Planlama Teşkilatı, Ana Metal Sanayi Özel İhtisas Komisyonu Raporu'ndan (2007) faydalanılmıştır.

Vasıflı çelik üretiminde önemli olan bir konu da, malzemenin üretimi kadar, bu malzemenin “tamamlama işlemi” adı verilen faaliyetler çerçevesinde, muayenesi, kontrolü ve tespit edilen hataların, toleranslara ve müşteri taleplerine uygun olarak temizlenmesi ve hatalardan arındırılmasıdır. Ayrıca, özellikle otomotiv sektörünün bir beklentisi olarak, üretim aşamalarında ve kontrol safhalarında tutulan tüm kayıtların, 15 yıl saklanmaları ve talep edildiğinde sunulmaya hazır tutulmaları istenilmektedir.

Yukarıda özetle ifade edilen hususlar çerçevesinde, GTİP’leri, 7218 ile 7229 arasında olan ve ithalatı/ihracatı yapılan ürünler, 22-220 mm yuvarlak kesit, 50-240 mm kare kesitler başta olmak üzere lama, altıköşe, greyder bıçağı, oluklu lama gibi bazı özel kesitler vasıflı çelik mamul kesitleridir. Bu bağlamda, “yapı çelikleri”, “ıslah çelikleri”, “mikro alaşımlı çelikler”, “borlu çelikler”, “rulman çelikleri”, “otomat çelikleri”, “soğuk/sıcak iş takım çelikleri”, “yay çelikleri”, “segmentasyon çelikleri”, “takım çelikleri” ve “yüksek karbon paslanmaz çelik” üretimleri vasıflı çelik tanımı kapsamında yer almaktadır.

Saf demir ile karbonun ve alaşım elementlerinin bileşiminden meydana gelen vasıflı çelik, müşterilerin kullanım amacına yönelik olarak ve müşteri istekleri doğrultusunda kimyasal analizden ve ısıl işlemlerden geçirilerek kullanıma sunulmaktadır. Kullanım yerine göre özellikleri değişkenlik gösteren vasıflı çelik, yük kaldırma ve esneme gücünün ölçülmesi amacıyla “çekme testi”ne tabi tutulmakta, uzun tünel fırınlarda ısıl işleminden geçmektedir. Özellikle otomotiv sanayinde kullanılan vasıflı çeliğin üretiminde, ısıl işlem, vazgeçilmez bir uygulama niteliğindedir. Vasıflı çelik üretim sürecinde başlıca iki aşamanın varlığından söz edilebilir. İki, vasıflı hurda malzeme kullanımınıdır. Vasıflı çeliğin üretiminde kullanılan hurdanın kalitesi, çeliğin dayanıklılığı açısından önem arz etmektedir. Bakır, kalay, arsenik gibi yan elementler açısından titiz olunması, hurdada bakır katışımlar olmamasına özen gösterilmesi ve hurdanın kontrol altında tutulması gerekmektedir. İkincisi mikro temizlik açısından, vakumda gaz alma ve vakum altında (potada) alaşımlandırma işlemlerinin mutlaka yapılması gerekmektedir. Hidrojen, azot ve oksijen gibi, çelikte bulunması istenmeyen elementlerin ayrışımı için 1 atmosfer basınç altında vakum işlemi uygulanmaktadır. Özetle, kaliteli vasıflı çelik üretimi için, yukarıda anlatılan işlemlerin tamamlanması ve kullanılan malzemenin kontrolü gerekmektedir. Yerinde inceleme sırasında hem Asil Çelik hem de Çemtaş yetkilileri tarafından sektörde “köprüaltı” olarak tabir edilen, üretim sırasında kontrolü yapılmayan vasıflı çelik satışının da yapıldığı ifade edilmiştir.

Vasıflı çelik üretiminde toplam imalat maliyetlerinin analiz edilmesi çerçevesinde yapılan değerlendirmelerde, temel maliyet unsurlarının “hurda”, “alyaj malzemeleri”, “enerji” ve “işçilik” kalemleri olduğu görülmektedir. Üretilen çelik türüne bağlı olarak, kimyasal analizde yer alan alaşım element sınırları temel maliyet belirleyici unsurlardan birisi olması nedeniyle, her bir çelik türüne göre özellikle “hurda-alyaj” arası maliyet dağılımı %23 ile %56 arasında değişen farklılıklar arz etmektedir. Ayrıca, özellikle tamamlama işlemlerinin “emek yoğun” bir faaliyet olması sebebiyle, işçilik maliyetleri, nihai ürün maliyeti üzerinde ciddi bir paya sahip bulunmaktadır.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Çelik ürünlerini uzun ürünler, yassı ürünler ve vasıflı (kaliteli) ürünler olmak üzere, temelde üç gruba ayırmak mümkündür. Uzun ürünler, genelde inşaat ve yapı sektörleri

tarafından tüketilirken; yassı ürünler, özellikle otomotiv, beyaz eşya, gemi yapımı ve ambalaj sektörlerinin girdisi durumundadır. Vasıflı çelik ise uzun ürünlerin bir alt sınıfı olarak değerlendirilebilmekle birlikte; kalitesi, kullanım amaçları ve üretim süreci bakımından uzun ve yassı ürünlerden ayrılmaktadır.

150 Vasıflı çelik üretimi için gerekli olan teknik, teknolojik donanım ve know-how, uzun ve yassı mamul üretimi için gerekli olandan bir hayli farklıdır. Vasıflı çeliğin kullanım alanları, ürünlerin kalite hatalarının ciddi sonuçlar doğurabileceği ve hassas parçalar kullanımını gerektiren, otomotiv sanayi, otomotiv yan sanayi, makine imalat sanayi, harp araç ve gereçleri sanayi, tarım araçları sanayi gibi sektörlerdir. Rekabet Kurulu'nun 07-56/655-225 sayılı kararında da vasıflı çelik ürünleri özel çelik ürünleri olarak nitelendirilmiş ve bu ürünlerin hassas alanlarda kullanılan, kimyasal ve fiziksel olarak daha nitelikli çelik ürünleri olduğu vurgulanmıştır.

160 Raportörlerce yerinde yapılan inceleme sırasında da, Asil Çelik yetkililerince farklı boyutlarda ve müşteriler tarafından istenen spesifikasyonlara göre 400 – 450 farklı isimde çelik ürettikleri, en çok satışını yaptıkları ürünlerin ıslah çelikleri, segmentasyon çelikleri, rulman çelikleri, otomat çelikleri, borlu çelikler, yay çelikleri, yüzeyi sertleştirilebilen çelikler ve konstrüksiyon çelikleri olduğu ifade edilmiştir. Çemtaş yetkililerince ise, farklı kalitelerde “yuvarlak vasıflı çelik” üretimi ve “yaylık lama vasıflı çelik” üretimi gerçekleştirdikleri ifade edilmiştir. Çemtaş tarafından gerçekleştirilen yuvarlak vasıflı çelik üretiminin 22mm – 80 mm arası ürünleri, yaylık lama üretiminin ise hemen hemen tamamı Asil Çelik'in ürünleri ile çakışmaktadır. Çemtaş'ın hemen hemen üç katı bir kapasiteye sahip olan Asil Çelik'in ürün yelpazesi Çemtaş ürünlerine göre oldukça geniştir.

Bütün bu açıklamalar çerçevesinde, dosya konusu şikayet kapsamında, ilgili ürün pazarı “vasıflı çelik ürünleri” olarak belirlenmiştir.

I.3.4. İlgili Coğrafi Pazar

180 Demir çelik pazarında nakliye masrafları önemli bir maliyet kalemi olmakla birlikte, yapılan incelemede bölgesel pazarların oluşmasına yol açan herhangi bir unsura rastlanmadığı ve ürünlerin ülke genelinde yaygın olarak ticaretinin yapılması ve Asil Çelik ve Çemtaş'ın hizmet verdiği alan dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar, “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.4. Değerlendirme

I.4.1. Pazarın Yapısı

190 Mevcut durumda Türkiye vasıflı çelik üretiminde yer alan Asil Çelik ve Çemtaş ile küçük bir miktarda da olsa, MKEK Çelik Fabrikası'nın yıllık üretim kapasiteleri, Türkiye'nin toplam demir-çelik üretiminin sadece %2'lik bir kısmını teşkil etmektedir. Bu sektörde üretim yapan kuruluşlar tamamen yerli sermaye olup, yabancı sermayeli kuruluş bulunmamaktadır. Mevcut kuruluşlardan, sadece MKEK devlet kuruluşu olup, Asil Çelik ve Çemtaş firmaları özel teşebbüs konumundadır.

Türkiye'de kurulu 24.468.000 tonluk ham çelik üretim kapasitesinin, %2'lik kısmını oluşturan 492.000 tonluk bölümü “vasıflı çelik” ürünlerine yönelik ham çelik üretimine ait bulunmaktadır. Vasıflı çelik tüketiminde ve dolayısıyla mevcut kurulu kapasitenin kullanılmasında etkili olan unsurun, otomotiv ve makine imalat sektörünün canlılığına dayandığı daima göz önünde bulundurulmalıdır. Vasıflı çelik ürünlerinin gerek üretim

200 kapasitesi içerisindeki payının, gerekse kapasite kullanım oranının (KKO) düşük olmasının nedeni, ülkemizde henüz vasıflı çelik ürünleri kullanımına yönelik tüketim alanlarının tam gelişmemiş olması ve bu tür ürünlerin avantajlarının yeterince bilinmemesi ile ilgilidir. Bununla birlikte 1999–2004 yılları arasındaki vasıflı çelik üretiminde KKO'nun %50'den, %74'e yükselmiş olması, yurt içi talebin artmakta olduğunu göstermektedir. Vasıflı çelik ürünleri kullanımının artması ile gerek yeni üretim tesislerine yapılacak yatırımların ve böylece kapasitenin, gerekse vasıflı çelik KKO'sunun artacağını öngörmek zor olmayacaktır.

Tablo 1: Vasıflı Çelik Sektöründe Ham Çelik Kurulu Kapasite Durumu									
Ürün	Kapasite ve KKO	Kapasite Birimi	Yıllar						
			1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Vasıflı Çelik	Kapasite	1000 ton	482	492	492	492	492	492	415
	KKO		50	69	61	67	72	74	89

Kaynak: DÇÜD

210 Vasıflı çelik tüketimi ve dolayısıyla üretimi, dünya vasıflı çelik sektöründeki gelişmelere ve ülkenin otomotiv ve makine imalat sektörünün canlılığına doğrudan bağlıdır. Ekonomik kriz yıllarında, söz konusu sektörlerde de ciddi bir durgunluğun yaşandığı bilinmektedir. Daralan iç piyasa nedeniyle vasıflı çelik üreticileri ihracata yönelmişlerdir. Bu dönem içerisinde ihracat oranlarının %70 seviyelerine kadar yükselmiş olduğu görülmektedir. Normal pazar koşullarında ise, "iç piyasa/ihracat" oranı, %40-%60 arasında seyretmektedir.

2000–2004 yılları arasında vasıflı çelik tüketim miktar ve oranlarında genel bir artış görülmekle birlikte, 2001 yılında yaşanan büyük ekonomik kriz nedeniyle, piyasalarda ortaya çıkan daralmaya bağlı olarak ciddi oranda bir düşüş yaşanmıştır. Bugün de benzer türde dalgalanmalar yaşana gelmektedir.

220 Türkiye vasıflı çelik üretimi tüketimini karşılayamamakta, aradaki fark ithalat ile karşılanmakta, bu nedenle Türkiye vasıflı çelik sektöründe net ithalatçı konumunda bulunmaktadır. İthalatın yüksek rakamlara ulaşmasında İtalya gibi ülkelerden ithal edilen yüksek kaliteli vasıflı çeliğin yanı sıra, Rusya ve Ukrayna gibi ülkelere daha düşük nitelikli ürünlerin yüksek miktarlarda ithal ediliyor olması da rol oynamaktadır.

Aşağıdaki tabloda yıllar itibarıyla Türkiye vasıflı çelik ithalat miktarlarına yer verilmiştir:

Tablo 2: Vasıflı Çelik İthalat Miktarı (bin ton)										
Ana Mallar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vasıflı Çelik	253	310	239	359	462	674	764	841	972	1023

Kaynak: DÇÜD 2008 Yılı Raporu – Nisan 2009

230 İlgili pazarda ithalatın önünde herhangi bir engel bulunmadığı, nihai ürün olarak vasıflı çelik ithalatında vergi söz konusu olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte vasıflı çeliğin üretiminde kullanılan hadde çeliği ithalatında %15 civarında gümrük vergisi bulunmaktadır. Öte yandan aynı amaçla kullanılan kabuk soyulmuş olarak tabir edilen ve dışı tornalanarak otomotiv ve makine sanayi için hazır hale getirilen ve en az %10-15 firesi olan çeliğin ithalatında ise vergi oranı "0"dır.

240 Öte yandan sektör ihracat açısından değerlendirildiğinde, özellikle 2000 yılının sonlarında ve 2001 yılında, ülkemizde yaşanan büyük ekonomik kriz sonucunda iç piyasanın daralmasını takiben, çıkış yolu olarak ihracatın görülmesi üzerine, tüm diğer sektörler gibi, vasıflı çelik sektörümüzün de ihracata yöneldiği ve ihracatın zamanla %70 seviyelerine kadar ulaşmış olduğu görülmektedir. İzleyen yıllarda, canlanan iç piyasanın da etkisiyle ağırlık iç piyasaya verilmiştir. 2005 yılının özellikle ikinci yarısında, çelik fiyatlarındaki gerileme nedeniyle ihracat duraklamaya başlamıştır. Yapılan yerinde inceleme sırasında da her iki teşebbüs, üretimlerinin yaklaşık yarısını yurtdışına sattıklarını ifade etmişlerdir. Asil Çelik başta Almanya olmak üzere İtalya, Avusturya, Fransa ve ABD gibi ülkelere ihracat yaptığını belirtirken, Çemtaş ise başlıca yurtdışı pazarlarının Almanya, Brezilya, Mısır ve İspanya olduğunu ifade etmiştir.

250 Aşağıdaki tabloda yıllar itibarıyla Türkiye vasıflı çelik ihracat miktarlarına yer verilmiştir:

Ana Mallar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vasıflı Çelik	79	114	126	168	181	203	198	147	189	183

Kaynak: DÇÜD 2008 Yılı Raporu – Nisan 2009

Son olarak, Türkiye'nin vasıflı çelik üretiminin neredeyse tamamını gerçekleştiren Asil Çelik A.Ş. ve Çemtaş A.Ş.'nin vasıflı çelik kapasite ve üretim miktarları aşağıda sunulmaktadır:

Yıllar	2005	2006	2007	2008
Kapasite	(...)	(...)	(...)	(...)
Üretim	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: Asil Çelik, DÇÜD 2008 Yılı Raporu – Nisan 2009

Yıllar	2005	2006	2007	2008
Kapasite	(...)	(...)	(...)	(...)
Üretim	(...)	(...)	(...)	(...)

Kaynak: Çemtaş, DÇÜD 2008 Yılı Raporu – Nisan 2009

Yıllar	2005	2006	2007	2008
Asil Çelik	(...)	(...)	(...)	(...)
Çemtaş	(...)	(...)	(...)	(...)
Toplam	368	388	516	427

260

I.4.2. Yapılan Tespitler

Önaraştırma kapsamında ileri sürülen iddiaların açıklığa kavuşturulmasına yönelik olarak raportörlerce 14.7.2009 tarihinde Asil Çelik ve Çemtaş'ta eşzamanlı olarak yerinde inceleme yapılmıştır. Yapılan incelemelerde vasıflı çelik ürünlerinde, Asil Çelik ve Çemtaş'ın yurtiçi ve yurtdışı pazarlarda fiyatları birlikte belirlediğine ya da rekabetçi davranışların koordinasyonu içinde bulduklarına, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmamıştır.

270

Bunun yanı sıra, yerinde incelemelerde elde edilen ve daha sonra ilgili teşebbüslerden talep edilen bilgi ve belgelerden, anılan teşebbüslerin farklı vasıflı çelik gruplarına ait alt grup ürün fiyatlarının birbirinden %2 ila %15 arasında farklılaşabildiği tespit edilmiştir.

280 Yurtdışı pazarlarla ilgili olarak teşebbüslerin, yukarıda belirtildiği üzere, satışlarının çoğunu gerçekleştirdikleri ülkelerin Almanya hariç genelde birbirinden farklı ülkeler olduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan görüşmelerde ilgili teşebbüs yetkilileri tarafından “eğer söz konusu teşebbüs bir yurtdışı pazara ilk defa açılıyor ise bu pazara yönelik bir indirim söz konusu olabileceği, bununla birlikte bu pazar ile yurtiçi pazar arasındaki fiyat farkının %10’u geçmeyeceği” ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra teşebbüs yetkilileri tarafından döviz kurundaki oynaklıkların da yurtiçi - yurtdışı fiyat farklılaşmasına yol açabileceği belirtilmiş, bunun özellikle küresel kredi krizinin etkisini ciddi anlamda gösterdiği son bir yıl içerisinde daha belirgin bir şekilde gözlemlendiği dile getirilmiştir.

290 Ayrıca önemle belirtilmesi gereken bir husus da Asil Çelik A.Ş. çalışanlarının grevde olması nedeniyle anılan şirketin yaklaşık sekiz aydır aktif olarak üretim yapmadığı hususudur.

Bunlara ek olarak yukarıdaki tablolarda yer alan verilerden hareketle pazarı, üretim-tüketim-ithalat-ihracat kapsamında bir bütün olarak ele alarak farklı bir değerlendirme yapmak da mümkündür. Bunun için öncelikle yukarıdaki tablolarda yer alan verilerden hareketle, Türkiye içi tüketimin ne kadarının Asil Çelik ve Çemtaş tarafından karşılandığını bulmak için bu iki teşebbüsün üretim miktarlarından ihracatı çıkarıp bunun tüketime oransal değerini bulmak gerekir. Bu bağlamda yapılan hesaplamalara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 7: Üretim – Tüketim – İhracat				
	2005	2006	2007	2008
Üretim (Ü)	368	388	516	427
İhracat (İ)	198	147	189	183
Tüketim (T)	908	1122	1258	1236
(Ü-İ)/T	0,19	0,21	0,26	0,20

Kaynak: Asil Çelik, Çemtaş, DÇÜD

300 Yukarıdaki tablodan da görülebileceği üzere Asil Çelik ve Çemtaş’ın toplam pazar payı büyüklükleri 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarında sırasıyla %19, %21, %26 ve %20’dir. Teşebbüslerin tek başına pazar payları yukarıdaki tablolardan da izlenebileceği üzere, Asil Çelik’in pazar payı Çemtaş’ın yaklaşık iki katı şeklindedir. Öte yandan söz konusu oranların ithalat açısından da değerlendirilmesi mümkündür. Örneğin Asil Çelik ve Çemtaş’ın yerel pazar payı toplamalarının %19 olması, tüketimin %81’inin ithalat yoluyla karşılandığı anlamına gelmektedir. Aynı durum ilerleyen yıllar itibarıyla da geçerlidir. Bu bağlamda vasıflı çelik pazarında ithalat olanaklarının bu ürünü ham madde olarak kullanan yerel tüketiciler açısından son derece geniş olduğu ve Asil Çelik ve Çemtaş gibi vasıflı çelik üreticisi yerel teşebbüsler açısından da rekabetçi bir baskı yarattığı sonucuna ulaşılmaktadır. 310 Şikâyetçi tarafa gönderilen sorulardan birine verilen cevapta, şikâyetçi tarafın ihtiyacının %95 gibi büyük bir oranını ithalatçı firmalardan karşılayabildiğini belirtmesi de bu sonucu destekler niteliktedir.

Bu çerçevede yapılan incelemeler ve yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında; incelenen teşebbüslerle ilgili olarak herhangi bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmaktadır.

J. SONUÇ

320 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş. ve Çemtaş Çelik Makine San. ve Tic. A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan V.
Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI

Mehmet Akif ERSİN

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ

İsmail Hakkı KARAKELLE

Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY

Murat ÇETİNKAYA

Reşit GÜRPINAR